

Kanselboodschap

Broeders en zusters,
De gebeurtenissen van de afgelopen weken, zoals de moord op Theo van Gogh en de brandstichtingen in moskeeën, kerken en scholen, hebben ons met afschuw vervuld. Wij veroordelen deze vormen van extremisme. Zoals dat ook van islamitische zijde is gebeurd. Hoewel de overgrote meerderheid van de moslims terrorisme verwerpt, wordt toch vaak een verband gelegd met hun godsdienst. Gevoelens van angst en onveiligheid en de roep om harder optreden zijn hiervan het gevolg. Toch ervaren wij juist in deze weken ook herkenning en verbondenheid met de moslimgemeenschap, die leeft in ontzag voor God. Daarmee willen wij de verschillen tussen christendom en islam niet verdoezelen. Vaak is de wereld van de islam veel christenen vreemd, terwijl ook het omgekeerde het geval is. Nu is het echter de tijd en de noodzaak om onze verbondenheid te onderstrepen en onze solidariteit te betonen.

Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, waarvoor wij zeer dankbaar zijn. Wij zijn echter van mening dat een samenleving waarin de vrijheid van meningsuiting gebruikt wordt om anderen te beledigen en te kwetsen, bezig is zichzelf te ondermijnen. Daarom roepen wij op tot respect voor het geloof en de levensovertuiging van alle mensen, en tot een zorgvuldige manier van omgaan met elkaar. Een herbezinning op de ruimte voor de beleving van de godsdienst is nodig.

Onze samenleving wordt gekenmerkt door het kunnen omgaan met verschillen. Lange tijd betroffen deze verschillen vooral varianten van het christendom en de ideologieën die hieruit voortkwamen. De emancipatie van moslims en de duidelijke aanwezigheid van christenen uit andere culturen zijn een nieuwe uitdaging voor onze democratie. We roepen iedereen op om deze uitdaging aan te gaan. Wij zijn aan elkaar gegeven en

(Vervolg op pagina 2)

(Vervolg van pagina 1)

dienen het goede voor elkaar te zoeken.

Wij roepen allen op de regels van onze samenleving te respecteren en anderen met respect te behandelen. Tevens roepen wij op om afstand te nemen van bedreigingen en gewelddadige uitingen tegenover andersdenkenden, en hen die hierdoor bedreigd worden te beschermen. Voor moslims en alle

andere gelovigen is plaats in onze samenleving en niet pas als ze hun geloof hebben aangepast. Hoopvol is dat er steeds meer ontmoetingen ontstaan tussen christenen en moslims op landelijk en plaatselijk niveau.

Als christenen sporen wij elkaar aan in ieder mens het beeld van God te zien. Ongeacht afkomst, ras, geaardheid of levensovertuiging schenken wij daarom aan ie-

der mens alle liefde en eerbied. Zo dienen wij God en gaan wij in het voetspoor van Jezus Christus.

*Van de generale synode aan alle gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland,
zondag 21 november 2004*

Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer

Adres

Carin te Hoonte (scriba)
Dulongstraat 33
1097 RV Amsterdam
692 53 46

E-mail

kerkenraaddebron@hetnet.nl

Internet

www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. C.H.W. van den Berg
Middenweg 197
692 80 89

Ds. B.A. Venemans
Hugo de Vrieslaan 4
665 68 31

Kerkelijk bureau

Gereformeerd
Guus Westra
Avogadrostraat 8 hs
692 29 15 westra230@zonnet.nl
Hervormd
Hugo de Vrieslaan 2
dinsdagen 09.00 - 12.00 uur
665 55 32 (kantooruren)
665 30 35 / 693 78 13
(spoedzaken)

Gironummers

Ger. Kerk Watergraafsmeer
511 10 71
Hervormde Gemeente
Amsterdam- Watergraafsmeer
461 209 (vrijwillige bijdragen)
31 628 (giften, etc)
Diakonie Ger. Kerk W'graafsmeer
393 56 23
Diakonie Hervormde Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
462 20 84 of 152 74 04
Meer-Zicht
477 34 00
Coll.van Kerkvoogden Herv.
Gemeente Watergraafsmeer

Meer-Zicht is het maandblad van de Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer. Het is een platform voor berichten, meningen en achtergronden.

Meer-Zicht wordt verzonden aan gemeenteleden en verschijnt steeds op de eerste vrijdag van de maand.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te wijzigen, in te korten of in het geheel niet te plaatsen.

Redactie en vormgeving

Dick Spijker
Laplacestraat 80-1
Ditty Peeters
Fraunhoferstraat 27
Henk de Waard
Mendelhof 13-2

E-mail:

dspijker@soz-pinkroccade-home.nl

MeerZicht verschijnt ook in braille-uitvoering en kan op verzoek in digitale vorm per e-mail worden toegezonden (pdf-formaat)

**Kopij nummer
27 december 2004**

Aboonementenadministratie
Zie: kerkelijk bureau

**Wij wensen u
Fijne Kerstdagen,
Een Prettige Jaarwisseling
En een
Voorspoedig
En
Gezond
2005**

Mensen

In memoriam

Gré Dirkmaat - Koopmans

Gekomen van het Meerhuizenplein (Zuid) betrok ze met haar gezin in 1958 een veel ruimere woning in de Hollemanstraat, en wat was ze blij. Werden zo onze overburen, en raakten al snel ingeburgerd in de Rehobothkerk en wijk. Groot was haar verdriet toen ze in 1978 haar enige dochter van 21 jaar door een geheimzinnige ingewandaanding verloor. Na een tijd van veel moeite en zorgen kwam er opnieuw een klap doordat haar man stierf. Haar drie zoons hadden zich intussen op de maatschappelijke ladder een goede positie kunnen verwerven. De oudste bracht het zelfs tot Ir. en wat was ze trots. Maar met de eenzaamheid kwamen ook de gebreken. Zo duidelijk dat opname in Tabitha noodzakelijk werd. Na een paar jaren werd ze overgeplaatst naar het Dr Sarp-hatihuis. En daar ging haar geheugen merkbaar achteruit. Dit uitte zich onder meer in het herhaaldelijk vragen hoe lang het toch geleden was dat ze Marion had moeten afstaan. Daarbij had ze de laatste kleine agenda van haar dochter in de handen, en gleden haar vingers als waren het liefkozingsen over de bladzijden. Voldaan als ze was met elk bezoek, nam je daar dan ook ruim de tijd voor. En nu is ze ons plotseling op 3 oktober in de slaap ontvallen. Een sterke meelevende vrouw die haar kruis moedig heeft gedragen. Gelukkig kon ze zeggen: "De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niets". Zijn stok en staf hebben haar ook in kwade dagen vertroost en haar ziel verkwikt. Ze bereikte de leeftijd van 87 jaar. De begrafenis vond plaats op 7 oktober op de Nieuwe Ooster.

W.C.E.

In memoriam

Jeltje Grietje Douma

Op 28 oktober overleed in R.K. Zorgcentrum St. Jacob Jeltje Grietje Douma. Geboren op 28 oktober 1924. Boven de rouwcirculaire stond "Op haar verjaardag mocht zij Thuiskomen".

Het grootste deel van haar leven woonde Jelly, zoals velen haar kenden in de Pascalstraat 1. Zij groeide op als enig meisje tussen zes broers. Toen haar moeder ernstig ziek werd, heeft Jelly haar tot haar overlijden verzorgd en heeft zij tevens de zorg voor haar vader en haar broers op zich genomen. Dit heeft zij volgehouden tot haar broers het ouderlijk huis verlieten. Daarna heeft zij haar vader liefdevol verzorgd. De laatste jaren van zijn leven waren voor haar erg moeilijk vanwege zijn toenemende vergeetachtigheid.

Sinds wij in de Pascalstraat kwamen wonen is zij een grote steun voor ons geweest. Zij paste op de kinderen en zorgde voor huis, dieren en planten als wij met vakantie waren. Haar leven bestond uit zorgen voor de ander, wat zij met veel liefde deed.

De laatste jaren werd zij toenemend vergeetachtig. Zij wist dat en was bang dat zij net zoals haar vader zou worden.

Op donderdag 4 november hebben wij in de aula van De Nieuwe Ooster in een dienst temidden van familie en vrienden afscheid van haar genomen. Het afscheid was volgens haar wens. Het gebed werd door haar broer Atze en het in memoriam door haar schoonzus let uitgesproken. Haar nichtje Jelly las een gedicht, dat Jelly zelf had uitgekozen: "Een droom, die geen droom was" van Margaret Fishback-Powers.

Na deze dienst hebben wij haar begeleid naar haar laatste rustplaats.

Nooit meer alleen,

Nooit meer zorg en pijn,
Maar voor eeuwig geborgen zijn.

Ook al kwam Jelly de laatste jaren niet meer in de kerk, zij had een rotsvast vertrouwen in haar Heer.

Lida Blaauw

Zieken

Dhr F. Hobbelman ligt nog in het O.L.V. Gasthuis.

Mevr. J.H. Buttstedt is na een half jaar thuis te zijn geweest, weer opgenomen in het AMC.

Mevr. M.J. Kroeskamp is na een operatie in het OLVG nu voor revalidatie in het Fevohuis.

Mevr A. Veen verblijft nog steeds in Buitenhof, en mevr. G. Voorwinden in Amstelhof.

B.A.V.

Eindejaarscollecte

De opbrengst van deze collecte (voorheen de Oudejaarscollecte) is bestemd voor de plaatselijke kas. Onder meer wordt hieruit het kerkrentmeesterlijk quotum betaald, dat is de bijdrage van de plaatselijke kerk om de landelijke organisatie draaiende te houden. In de maand december 2004 ontvangen de gemeenteleden hierover informatie (folder + acceptgiro).

Wij willen deze collecte van harte aanbevelen.

College van Kerkrentmeesters

Activiteiten Financiën

Passage

De afdeling Passage Watergraafsmeer nodigt alle leden en belangstellenden hartelijk uit voor de feestelijke Kerstbijeenkoms, die zal worden gehouden op donderdagavond 16 december om 8 uur in het Trefcentrum van Tabitha, Ingenhouszhof 15.

Deze avond zal worden verzorgd door Peter van Dongen, piano en leden van het bestuur.

G.J.Messink-Kamman, secr.

Agenda

- woensdag 1 december 20.00 uur in De Bron: vierde avond van het oecumenisch leerhuis
- woensdag 8 december 20.00 uur Simon Stevinstraat 33: contactavond Wakkerbuurt
- maandag 13 december 19.45 uur in De Bron: vergadering van de kerkenraad
- maandag 27 december 19.45 uur in De Bron: vergadering van het moderamen

Verantwoording

De afgelopen maand ontving ik voor de kerk € 25.- voor de preek op schrift; en van O. als bijdrage aan gemiste collectes € 25.- voor de kerk en € 25.- voor de diaconie. Hartelijk dank.

B.A.V.

Diaconie derde kwartaal 2004.

Opbrengst collectes € 2859.17

Giften voor:Autodienst

Via Verbeek mw. W. 12, mw. W.

12, mw. R. 10, via Degen mw.

B. 10, via Verbeek, mw. W. 12

Kindernevendienst

Via Verbeek mw. B. 15, mw. B. 10,

mw. B. 10,

Gift fam. V. 10

Bloemenfonds

Via mw. B mw. K. 30, mw. K. 20,

mw. B. 7.50

Opbrengst bibliotheek € 105.53

Via mw. Hagendoorn 115

Hartelijk dank voor al uw giften.

J.A.Verbeek

Derde collecte in december 2004

Op 12 december is de derde collecte bestemd voor het missionair werk in Nederland. Er wordt gewezen op het belang van het missionaire werk aan de grenzen van ons land: het Schiphol-pastoraat en het pastoraat onder koopvaardij-schepen. Schiphol is één der drukste vlieghavens ter wereld. Vanuit de Samen op Weg-kerken zijn wij daar aanwezig met een speciale predikant, die nauw samenwerkt met een pastor in oecumenisch verband. Zeer veel mensen in acute nood doen een beroep op dit missionaire werk van onze kerken, maar ook maken velen gebruik van de stilte ruimte of wonen kerkdiensten bij. In de grote havens van ons land is er een soortgelijke missionaire presentie als op Schiphol, maar dan voor de zeevarenden. Dit zogenoemde koopvaardijpastoraat vindt grote weerklank onder de opvarenden en werkers in de havens. Van harte aanbevolen!

Kanon

Zeven fruittelers uit Zeeland hebben een luchtdrukkanon aangeschaft, zo las ondergetekende onlangs in de, krant. Met dat luchtdruk kanon schieten de kwekers tijdens een onweersbui op een wolk, met de bedoeling eventuele hagelstenen te verbrijzelen, voordat die schade toe.brengen aan het kostelijke fruit dat bezig is te rijpen aan de bomen.

Het apparaat kostte 60.000 Euro. Maar een geleerde verklaarde een

dag later in de krant, dat de kwekers een kat in de zak hadden gekocht. Hagelstenen zijn niet te beïnvloeden. Als ze willen vallen, vallen ze met of zonder kanonnen. Soms zou ik ook wel een luchtdrukkanon willen hebben, maar dan in geestelijke zin. Een apparaat waarmee ik onheil boven de hoofden van mijn gemeenteleden zou kunnen wegschieten. Maar zulke kanonnen bestaan niet. Wat wél bestaat is de geestelijke wa-

penuitrusting waarover Paulus schrijft

in Efeziërs 6. Met het schild van het geloof en het zwaard van de Geest kom je heel ver. Het kost geen cent maar het werkt gegarandeerd. Probeer het maar :

ds.J.Staat.

Overgenomen uit: "Horizon"

Israël en kerk in hun onderscheid op elkaar aangewezen

Israël en de kerk zijn samen Gods ene gemeente. Dat is volgens Karl Barth het eerste wat moet worden gezegd als we over de relatie van de kerk tot Israël nadenken. Toch is er ook een onderscheid. De eenheid van Israël en de kerk is gegrond in de dood en opstanding van Jezus Christus. Omdat de kerk Hem wel belijdt en Israël, althans het grootste deel van Israël, Hem afwijst, kan de kerk wel overtuigd zijn van haar eenheid met Israël, maar omgekeerd ziet Israël die eenheid niet of op andere wijze. Een open gesprek met Israël is voor de kerk belangrijk om vooroordelen en misverstanden over en weer uit de weg te ruimen. Tegelijk moeten we ook zeggen: om zicht te krijgen op het wezen van haar relatie met Israël kan de kerk alleen te rade gaan bij het getuigenis van het Oude en Nieuwe Testament.

Barth ontwikkelt zijn visie op de relatie van Israël en kerk aan de hand van de brief aan de Romeinen, waarin Paulus in de hoofdstukken 9 tot 11 uitvoerig op deze relatie ingaat. Zelf heb ik deze hoofdstukken ook bestudeerd. Ik doe daarvan hier geen verslag, omdat dat gebeurt in het leerhuis en op de kontaktavonden, waar we dit betoog van Paulus samen hebben gelezen of nog zullen lezen. In dit verslag in het kerkblad gaat het mij vooral om de inzichten die Barth aan Paulus ontleent. Centraal staat bij Paulus de vraag wat de consequenties zijn van de afwijzing van Israël van de Messias. Heeft God Israël nu verworpen? Nee, Israël is en blijft Gods uitverkoren volk. God verwerpt niet

zijn volk, maar Hij verwerpt het nee van zijn volk.

Heeft dit nee van Israël dan helemaal geen gevolgen? Ja, dat wel, het verandert de rol en functie van Israël in de geschiedenis van Gods heil voor de mensen.

Gods uitverkiezing berust niet op menselijke verdiensten, maar uitsluitend op de vrijheid van Gods genade. De uitverkorenen kunnen zich deze uitverkiezing alleen laten welgevalen. Zij worden door God geroepen om te leven in overeenstemming met deze uitverkiezing, om in hun levenswijze te laten zien dat God genadig is, niet alleen voor hen, maar ook voor de anderen die dat nog niet weten. Dat is voortaan hun dienst: de verkondiging van Gods genade voor allen. Wie in Gods ene gemeente de uitverkiezing niet verstaan als geschenk van Gods vrije genade, maar daarmee eigenmachtig omgaan, laten juist het tegendeel zien: een zelfgekozen leven buiten Gods genade. Ook zij krijgen, onbedoeld en ongewild, een dienst toebedeeld. Zij houden de anderen de spiegel van de verwerping voor. Dat is volgens Barth de bijzondere dienst van Israël binnen het geheel van Gods ene uitverkoren gemeente. Deze uitspraak roept veel misverstanden op. Men verwijt Barth dat hij daarmee een anti-joodse en wellicht een antisemitische visie op Israël heeft. Dat geloof ik niet, ook gezien zijn inzet voor de vervolgte Joden in de Tweede Wereldoorlog, waarover ik de vorige keer schreef. Ik wil proberen dit misverstand te weerleggen door een paar kanttekeningen bij zijn stelling te maken.

Dat Israël ons de spiegel van de verwerping voorhoudt, betekent niet dat God Israël heeft verworpen. De verwerping als gevolg van het afwijzen van Gods genade heeft God zelf al voor zijn rekening genomen in de dood van Jezus. Dat blijft gelden, ook voor Israël. Daarbij is Israël niet alleen het huidige Jodendom, dat Christus heeft afgewezen. De spiegel van de verwerping wordt ons volgens Barth ook voorgehouden door het bijbelse Israël voor de komst van Christus en door de Messiasbelijdende Joden in de kerk. Bovendien moeten we het beeld van de spiegel serieus nemen. Als Israël ons de spiegel voorhoudt, dan zien wij ons zelf in deze spiegel. Het gaat dus om onze verwerping, waarvoor wij zouden kiezen als wij Gods genade verstaan als een beloning voor onze verdiensten. Juist de kerk, die uit voor het grootste deel bestaat uit mensen uit de volkeren die in de God van Israël zijn gaan geloven, loopt dit gevaar. Als wij menen Gods uitverkiezing wel te verdienen op grond van ons geloof, en dat Israël op grond van zijn ongelooft in Christus Gods uitverkiezing heeft verspeeld, miskennen wij Gods vrije genade. Wij worden dan ongehoorzaam aan onze roeping door God om zijn genade te verkondigen.

Israël en kerk kunnen niet tegen elkaar uitgespeeld worden. Zij leven beide onder de ene boog van het verbond van Gods genade. Beide zijn zij aangewezen op Gods ontferming. Beide kunnen niet zonder elkaar, maar ze hebben elkaar nodig, juist ook in hun onderschei-

den dienst, waarin zij door God zijn gesteld. De een kan niet zonder de spiegel die hem door de ander wordt voorgehouden, en de ander kan niet zonder de verkondiging van de genade van God, die vrij is om ook mensen uit de volkeren tot Zich te roepen.

Wij kunnen Israel en kerk niet tegen elkaar uitspelen. Beide behoren tot Gods ene gemeente. Barth gaat zelfs zover om te zeggen: Als kerk is zij (Gods ene gemeente) nu eenmaal Israel en als Israel is zij nu eenmaal kerk. Als Barth al kritisch over Israel spreekt, dan om

de kerk onder kritiek te stellen! Want juist omwille van Israel moeten wij als kerk trouw blijven in de dienst waartoe God ons roept, door alle eer te geven aan Gods vrije genade.

B.A. Venemans

Nieuwsbrieven

Iedereen kan zich abonneren op de digitale nieuwsbrief van het Protestants Dienstencentrum voor Noord-Holland: meldt u aan al abonnee via info@kerkinactie.nl. Wilt u op de hoogte blijven van het nieuws van Kerkinactie? Abonneert u zich dan op de Kerkinactie-nieuwsbrief: via info@kerkinactie.nl. Daarnaast kan men altijd kennis nemen van Kerkbulletin, met nieuws over de landelijke kerk: op www.pkn.nl staat rechts bovenaan een link naar de laatste editie van kerkbulletin.

Op 8 november heeft de maandelijkse kerkenraadsvergadering plaatsgevonden.

De agenda bevatte een aantal onderwerpen: allereerst is het preek- en collecterooster voor 2005 goedgekeurd en vastgesteld.

Om nog even terug te komen op het verslag in de vorige MeerZicht-uitgave: na afloop van de Kerstnachtendienst wordt er voor het eerst voor koffie, thee en kerstbrood gezorgd. Op 1e Kerstdag zullen de kinderen weer hun medewerking verlenen aan de dienst en verder zal er op Nieuwjaarsdag om 11.00 uur een concert plaatsvinden, waarbij de Nieuwjaarsbegroeting natuurlijk ook centraal zal staan. Op 2 januari wordt de gebruikelijke kerkdienst om 10.00 uur gehouden.

Namens de kerkenraad wordt u allen voor alle diensten van harte uitgenodigd en neemt u ook uw burens en gasten mee!

De voorbereidingen voor het maken van het beleidsplan gaan intussen verder: de discussiestukken 'Kerk en Jeugd' en 'Vorming en Toerusting' zijn besproken; beiden gaven aanleiding tot vragen en discussie. De bedoeling is, dat

in december 'Pastoraat' en 'Kerkdienst en Liturgie' worden besproken. Daarna worden de discussiestukken omgezet tot basisstukken voor het beleidsplan. In februari 2005 hopen wij deze stukken dan te kunnen bespreken. Bij deze bespreking zal het college van kerkrentmeesters ook aanwezig zijn.

In de vergadering van januari 2005 willen we de bijbelvertalingen bespreken en dan de link leggen naar de voorbereidingen van de predikanten voor de kerkdienst: de schriftlezing en de preek.

De kerkenraad zal in maart 2005 een trainingsdag krijgen, waarbij onder andere samenwerking en het beleidsplan centraal zullen staan.

Het Gereformeerde ledenbestand is geschoond voor de SILA, wat uiteindelijk vijf nieuwe leden voor onze gemeente heeft opgeleverd. Op 13 december wordt de volgende kerkenraadsvergadering gehouden.

Met hartelijke groet,

Carin te Hoonte

Het gedenken van de overledenen

In de kerkdienst in De Bron op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, 21 november 2004, zijn de namen genoemd van de zusters en broeders, die in het afgelopen jaar zijn overleden.

5 december 2003 Gerritje Agatha Huussen
14 december Aart Duijzer
5 januari 2004 Hendrik van Ruller
21 januari Henriette Sophia Lesia Voorhoeve-Heij
22 januari Lijdia Anna Stehouwer-de Hoop
6 februari Johanna Hendrika Uijlenhoed-Vinckemöller
17 februari Pieter van Westen
23 februari Anna Maria Mol-Grondman
1 maart Frederika Adriana de Baat-Visser
3 maart Hanna Erika van Hattum-Andersen Røed
14 maart Pieter Engelbert Voorwinden
15 maart Jacob Govers
18 maart Grietje Peereboom-Verhagen
27 maart Maria Magdalena Meijer-Beun
14 april Jan Johannis van Es
8 mei Johannes Martinus Pieter Droog
29 mei Hendrika Jantina Carolina van Vliet-Hammega
3 juni Karel Frederik van Beek
11 juni Jacob Noordmans
4 augustus Nies Niemantsverdriet-Ros
3 september Maartje Vos-Grutter
5 september George Hendrik Cladder
18 september Helena Hendrika Juliana Geertruida van Vuuren-Froger
3 oktober Fokje Gretske Dirkmaat-Koopmans
15 oktober Helena Steenbergen-van Hoek
28 oktober Jeltje Grietje Douma
15 november Alida van der Hilst-Suerink

Verzet en overgave

Een man sloeg kwaad zijn gebedenboek dicht en liep de synagoge uit bij het uitbreken van de Yom Kippoer-oorlog. Hij kon niet verkroppen dat God het toeliet dat jonge soldaten werden gedood op één van de belangrijkste joodse feestdagen. Later ging hij naar de rabbijn omdat hij zich schuldig voelde tegenover God door zijn impulsieve weglopen. De rabbijn antwoordde echter: "U hoeft absoluut geen schuldgevoelens te hebben en u heeft ook niets goed te maken. Toen u dat boek dichtsloeg en naar buiten rende was dat waarschijnlijk het meest oprechte gebed dat die dag door iemand in de synagoge is opgezonden." (Uit: H.S.Kushner, Een leven dat ertoe doet)

Gerard van het Reve schreef naar aanleiding van de dood van een achttienjarige jongen: "Gij, die Koning zijt, dit en dat, wat niet al, ja ja, kom er eens om, Gij weet waarom het is, ik niet. Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?" Bittere woorden die iedereen kan vatten. Geloof in God, hiernamaals, troost, het zijn christelijke inzichten, dat wel. Maar het wil allemaal niet zeggen dat ik eenvoudig moet berusten in mijn lot.

Er is geen spanningsloze aanvaarding voor wie midden in het leven getroffen wordt door een ramp. Zoveel liefs en moois gaat kapot. Als er spanningsloze aanvaarding zou zijn, zou er geen liefde voor het aardse zijn, zou er geen leven zijn. Tandknarsend

Dietrich Bonhoeffer, een theoloog die vanwege zijn verzet tegen Hitler werd geëxecuteerd, schreef vanuit de gevangenis brieven die werden gebundeld onder de titel Verzet en overgave. Hij is het voorbeeld van een gelovige die het leven lief had en zich daarom ver-

Christelijke levenskunst en het goede leven vieren en leven. Het zijn begrippen die opnieuw in de belangstelling staan, alleen al gezien van de veelheid aan publicaties die op dit terrein uitkomt.

Stephan de Jong schrijft in Het goede leven over christelijke levenskunst.

zette tegen de dood en streed met God in wiens wereld de dood mag wonen. "Is er ook geen trotse, tandknarsende berusting, wat heel iets anders is dan een hoekig, stug, bot, zielloos en vooral gedachteloos zich schikken in het onvermijdelijke? Ik geloof dat God meer geëerd wordt als wij het leven dat Hij ons gaf ten volle aanvaarden, uitbuiten en beminnen en dus ook eerlijk en sterk de pijn ervaren om geschonden of verloren levenswaarden, dan wanneer wij voor die levenswaarden ongevoelig zijn en dus ook de pijn van het gemis niet voelen."

Christelijk geloof is geen wonderkennis die ons de zin van lijden en dood onthult. Het vormt ook geen onfeilbaar recept waarmee troost kan worden bereid. Het is ook niet zo dat God altijd een warme jas om me heen is. Christelijk geloof is wel een verlangen, een blijven uitzien naar God, ook al zijn er geen argumenten, geen bewijzen. Al lijkt het soms dat God ver weg is. Of is het de chaos in mijn binnenste die de stilte onmogelijk maakt die nodig is om God te ervaren? Is God echt weg? Staat Hij ongemerkt naast mij?

Soms rest mij alleen het wachten: "Mijn ziel wacht op de Here meer dan wachters op de morgen." (Psalm 130: 6)

Dit wachten is naar christelijk besef meer dan een amorf wachten. Het is geladen met het geloof dat het een wachten is in Gods hand. Dit wachten kan uitgroeien tot een bewuste aanvaarding van lijden en

dood. Een dergelijk inzicht valt ook in het boek Job te vinden. Wanneer Job ernstig ziek wordt, stelt dit inzicht hem in staat te zeggen: "Naakt ben ik uit de schoot mijner moeder gekomen, naakt zal ik daar-

heen wederkeren. De Here heeft gegeven, de Here heeft genomen, de naam des Heren zij geloofd." (Job 1: 21). Soms - niet noodzakelijk! - kan ik rust vinden in een zelfde inzicht als waartoe Job kwam. Alles wat ik heb, is een geschenk van God. Alles zal ik eens moeten loslaten en teruggeven aan Hem die het gaf.

Geknakt

Overgave aan God impliceert niet een zielige, berustende houding. Overgave is niet de zelfvernedering van de mens wiens ziel eerst geknakt moet worden om vrede te kunnen vinden. Overgave aan God is de zelfbewuste erkenning van eigen beperktheid en een zelfbewust leggen van het eigen leven in Gods hand. Overgave heeft daarvoor iets groots. Zij getuigt van een onverzettelijke hoop. Deze vorm van grootheid van de mens tegenover God valt te proeven in de woorden van Thomas à Kempis: "Wilt Gij dat ik in duisternis ben, wees gezegend, en wilt Gij dat ik in het licht leef, wees opnieuw gezegend. Wilt Gij dat ik getroost wordt, wees gezegend, en wilt Gij dat ik kwelling lijd, wees altijd evenzeer gezegend."

Verzet en overgave; een tegenstelling die nooit tot rust komt.

*S. de Jong
predikant van de
gemeente Eibergen-Rekken*

*Overgenomen uit:
Het Goede Leven*

ABC van de Buitenweek in Putten

- A is de Aandacht die we hadden voor elkaar
in het bijzonder de Staf, die alles kreeg voor elkaar.
- B is de Buitenweek waar we veel van profiteren
en er ook veel van konden leren.
- C is de Canto'ry, die vroeger blijkt, te hebben bestaan
meneer Koets stond daar 8 jaar steeds vooraan.
- D is de Dominee, die is van alle markten thuis
hij sprak, hielp met vervoer en met consumpties in 't huis.
- E is het Everzwijn dat woelt in de grond
we reden dinsdags de bossen rond.
- F is het Fruit, zoals appels pruim en peer
woensdag was de aardbei op tafel dit keer.
- G is de Groenteman met verse groenten te koop
de mensen eten 't graag en met goede afloop.
- H is de Heide, die bloeide weer mooi
altijd prachtig, die paarse landschapstooi.
- I is het Inzicht, dat heeft Emmy Jansen
heeft alles onder controle, niemand kan zich verschansen.
- J is de Jacht, op beperkte schaal nog verricht
langs de Kroondomeinen hadden we een mooi gezicht.
- K is de Keuken, die elke dag zorgt voor de inwendige mens het eten in
't Hof is perfect, naar ieders wens.
- L is de Liefde, die het wint van het kwaad
straalde van de leiding; die stond steeds paraat.
- M zijn de Monden, stonden niet vaak stil
met de Bingo was 't gepraat niet altijd naar ieders wil.
- N is de Natuur, waar we volop van mochten genieten
we hoefden zelf ons tuintje niet te begieten.
- O is de Orde, die er altijd behoort te zijn
want anders is ons léven niet fijn.
- P is de mooie plaats Putten, temidden van bossen
we hebben veel gezien, behalve de vossen.
- Q Die slaan we maar over.
- R zijn de Raadselen van het leven
wij mensen moeten soms veel beleven.
- S is de Staf, die we buitengewoon waarderen
het liep op rolletjes, hoe we 't ook wenden of keerden.
- T is de Toekomst, die ons wil doen hopen
samen met God vertrouwend te lopen.
- U is de Uil die zit in de bomen
met wijsheid ziet hij de mensen komen.
- V is de Vrede, die wijzelf moeten stichten
smachtend naar Wereld V rede berichten.
- W is van Waarheid, oprechtheid en trouw
Wijsheid uit Psalmen, waar u en ik op bouw.
- X Is te moeilijk, slaan we dus over.
- IJ is van IJzer, een belangrijk metaal
de Locomotief reed vroeger voor allemaal.
- Z is de Zegen die van Boven moet komen,
we kunnen er om vragen en van dromen.

Raad pleit voor aanpassing landenbeleid

Volgens de Raad van Kerken in Nederland pakt het huidige uitzettingsbeleid van minister Verdonk van Vreemdelingenzaken slecht uit voor uitgeprocedeerde asielzoekers uit Tsjetsjenië, Liberia, Afghanistan en Somalië. Door uitzetting kunnen zij in een situatie terecht komen waarin hun leven niet veilig is. De Raad van Kerken doet een dringend beroep op de minister om haar beleid op dit punt aan te passen, zo schrijft de Raad in een brief aan de minister. Raad schrijft Verdonk: Op dit moment worden mensen uit Tsjetsjenië naar Rusland teruggestuurd, daar Rusland volgens het landenbeleid een veilig alternatief zou zijn. Volgens onze informatie is dit echter niet het geval. Tsjetsjenen zijn in Rusland niet veilig. Bovendien is de situatie voor hen na het afschuwelijke drama in Beslan gevaarlijker dan voordien. Wij vragen u dan ook

met klem geen Tsjetsjenen terug te sturen, totdat dat de situatie in Rusland wijzigt. Ook wordt uitgeprocedeerden uit Liberia meegeëdeeld dat ze moeten terugkeren naar hun land van herkomst, ondanks het feit dat u zelf Liberia niet veilig acht. Wij verzoeken u om ten aanzien van Liberia categoriaal beleid in te stellen. Hoewel u erkent dat de situatie in Afghanistan voor teruggestuurde vluchtelingen zeer zorgelijk is en hun veiligheid niet gewaarborgd is, worden Afgaanse uitgeprocedeerde asielzoekers teruggestuurd. Net als bij Liberia is hier de overweging dat andere Europese landen dit ook doen. Ook hier vragen wij u om af te zien van het terugsturen van vluchtelingen, totdat het land werkelijk veilig is. Het Europese Hof in Straatsburg heeft reeds enige malen het terugsturen van Somaliërs verhinderd. Het Hof

heeft daarvoor redenen aangegeven. Dit heeft echter niet geleid tot een wijziging van het Nederlandse landenbeleid met betrekking tot Somalië. Wij verzoeken u dan ook het beleid in overeenstemming met de uitspraak van het Europese Hof in Straatsburg te wijzigen. Uiteraard begrijpt en waardeert de Raad van Kerken dat u een effectief beleid wilt voeren. Echter de Raad vreest dat het huidige beleid met betrekking tot bovengenoemde landen ertoe leidt dat uitgeprocedeerde asielzoekers ofwel in de illegaliteit verdwijnen met alle risico's van dien, dan wel terugkeren naar hun land van herkomst en terecht komen in een situatie waarin hun leven niet veilig is, aldus de Raad.

*Overgenomen uit:
Oecumenisch Bulletin van de
Raad van Kerken in Nederland*

Speciale Kerstdienst

Zondag 19 december, om 10.30 uur zal de Kerstdienst voor en door mensen met een verstandelijke handicap plaatsvinden. Iedereen is van harte welkom in de Muiderkerk, (kerk open om 10.00 uur) De Muiderkerk is gelegen aan de Linnaeusstraat 37 te Amsterdam - Oost
Deze bijzondere kerkdienst zal gehouden worden onder leiding van ds. Julia van Rijn.

Hartelijk medewerking zullen verlenen: "Het Geuzenborgkoor", de "H. J. Smitband", en het gospelkoor "Deliverance". De band en het

koor bestaan uit zeer enthousiaste zangers en muzikanten, die altijd blijheid verspreiden en warmte uitstralen! "Deliverance" is een energiek gospelkoor met een eigen stijl, dat repeteert in de Elthetozuster-kerk! Een optreden van dat koor met schitterende solo's, zal nog lang in het hoofd blijven musiceren!

het thema van deze dienst is dit keer "In blijde verwachting!" Het is de bedoeling dat -wie dat wil- een geboortekaartje meeneemt Het blijft nog een verrassing waar de dominee al die kaartjes voor nodig

heeft ...Een hoogtepunt zal dit jaar weer het Kerstspel zijn, waarin mensen met een verstandelijke handicap, ten tonele, zullen meespelen en aderen !

Het belooft een vrolijke en gezellige Kerstdienst te worden met veel te zien, te beleven en mee te zingen! De dienst zal een uitloop hebben tot ongeveer 12.30 uur. Natuurlijk zijn er na afloop nog allerlei hapjes en drankjes en heerlijke sneedjes Kerstbrood voor de liefhebbers!

D.K. Diepeveen

Psalmen zoals ze zijn

“Verdraaid goed”, noemde een medebroeder de psalmvertaling van Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde. In de dominicaanse gemeenschap waarin ik toen woonde, lazen we in de jaren zeventig in ons gemeenschapgebed regelmatig uit deze pas verschenen vertaling. De aangehaalde typering had natuurlijk een dubbele bodem. Er school kritiek in op de eigenzinnige manier waarop in deze psalmen de gewone woordvolgorde “verdraaid” wordt: “tot u strek mijn handen ik uit” (psalm 143).

Daarnaast voelden velen zich ook niet thuis bij de als “ouderwets” aangevoelde taal. De vertaling heeft het niet ‘gehaald’, ondanks de bedoeling “ons Nederlandse volk een psalmvertaling te geven, waarin men de psalmen kan leren kennen zoals ze zijn” Opgenomen in de Willibrordvertaling van 1977, waren ze weer verdwenen in de herziene uitgave van 1995. Wel worden ze met name in abdijen gezongen, op de toonzetting van benedictijner en cisterciënzer monniken. De schoonheid van de psalmvertaling ontdek ik opnieuw door gedichten van Ida Gerhardt op me te laten inwerken. Zoals De eenzame:

Ik volg de sterrebanen,
de omdoling der planeten,
tel turende hun manen;
ik kan u niet vergeten.

Mijzelf heb ik versleten
naar melkwegstelsels starend
k cijfer in lichtjaren
ik kan u niet vergeten.

Ik nader ongeweten
en laatste samenhangen,
de nacht is vol verlangen;
ik kan u niet vergeten.

De sterrenhemel roept het besef
op van een Aanwezigheid, waarin
wij er mogen zijn en waarin wij
tegelijktijd tot bijna niets worden
teruggebracht. Een onontkoombare
Aanwezigheid waarna wij op
weg zijn. Het gedicht doet je grijpen
naar de doorleefde vertaling
van psalm 8: Heer, onze God, hoe
vol macht is uw naam/wijd en zijd
op de aarde/.../ Als uw hemel ik
zie – uwer vingeren werk, / maan
en sterren die gij daar stelde, / wat
is dan de mens dat gij acht op hem
slaat, /.../ En nochtans gaaft ge
hem een haast goddelijke staat.
Men kan Ida Gerhardt overigens
niet zonder meer een ‘bijbels dichter’
noemen. Met name de klassieke
oudheid is voor haar een blijvende
bron van inspiratie. Maar dikwijls
vlechten bijbelse motieven zich
ineen. Zoals in Zondagmorgen
(prachig getoonzet door de
Deventer cantor/organist Jan
Kleinbussink): Het licht begint te
wandelen door het huis / en raakt

de dingen aan. Wij eten / ons vroege
brood gedoopt in zon. / Je hebt
het witte kleed gespreid / en grassen
in een glas gezet. / Dit is de dag
waarop de arbeid rust. / De
handpalm is geopend naar het licht.

Woorden die onmiddellijk beelden oproepen; je ziet het voor je. Ik mag er de Lebuinuskkerk van Deventer in herkennen op zondagmorgen. Het zonlicht trekt langzaam door de kerk, van het Oosten naar het Westen. Rond tien uur raakt het de viertafel aan. Bijbelse woorden als ‘wandelen’, ‘aanraken’ ‘gedoopt’, het witte kleed’ roepen de stille, maar onweerstaanbare binnenkomst op van de Heilige. En bij ons ontvankelijkheid: De handpalm is geopend naar het licht, ‘Het witte kleed’ en ook de ‘grassen’ zinspeelen op de Maaltijd van de Heer (Johannes 6, 10). Vooral voert dit gedicht je terug naar psalm 36, 9-10. Het kostelijke van uw huis / geworden hun als verkwikking, / gij laaft hen aan de beek / van uwe heerlijkheden. / Gij bergt de bron des levens, / in uw licht zien wij licht. Gedichten van Ida Gerhardt doen je psalmen herontdekken – ‘zoals ze zijn’.

Hein Schaeffer
Overgenomen uit: *VolZin*

Diensten

Zondag 5 december 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Nevendienst: Tanja Claassen en
 Ria van Gerven
 Geen tienerdienst
 Crèche: Marjo Hobbelman of
 Linda Schol
 Collecte: ouderenwerk

De Open Hof, 10.00
 Voorganger: Pastor M.A. van Galen- van Veen

Tabitha, 10.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Zondag 12 december 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Geen crèche
 Collecte: missionair werk binnenl.

Gebedsgroep
 De Bron, 16.30

Zondag 19 december 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Nevendienst: Petra Bloem en
 Hetty Peereboom
 Tienerdienst: Harda van Wagenin-

gen en Henk den Hoedt
 Crèche: Tineke Blaauwboer
 Collecte: (nader in te vullen)

Vrijdag 24 december 2004

Kerstnacht
 De Bron, 21.30
 Medewerking wordt verleend door
 het Interkerkelijk Koor Watergraafsmeer
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Geen crèche
 Collecte: kerstattenties

Zaterdag 25 december 2004

Eerste Kerstdag
 De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Nevendienst: Alle medewerkers
 Geen tienerdienst
 Geen crèche
 Collecte: vu kinderstad

Zondag 26 december 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Geen crèche
 Collecte: onderhoudsfonds

Vrijdag 31 december 2004

Oudjaar
 De Bron, 16.00
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg
 Geen Nevendienst
 Geen tienerdienst
 Geen crèche
 Collecte: oudejaarscollecte

Zaterdag 1 januari

Nieuwjaar
 Deze bijeenkomst wordt opgeluisterd door een concert door gemeenteleden
 Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Zondag 2 januari 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Collecte: Godsdienstonderw.
 Openb. scholen

De Open Hof, 10.00
 Voorganger: Pastor M.A. van Galen- van Veen

Zondag 9 januari 2004

De Bron, 10.00
 Voorganger: Ds. Ab Venemans
 Collecte: Classicale diakonale verpl.

Kerstdienst

De kerkdienst op Eerste Kerstdag, zaterdag 25 december om 10.- uur in Kerkelijk Centrum De Bron, wordt een feestelijke dienst voor jong en oud. Er wordt weer een kerstverhaal verteld, waarbij de kinderen actief betrokken worden. Op dit moment zijn de voorbereidingen nog in volle gang, zodat ik u nog geen details kan vertellen. Maar ik kan wel zeggen, dat het weer iets bijzonders zal worden.. Neem uw kinderen en kleinkinderen, en je vriendjes en vriendinnetjes mee. Iedereen is hartelijk welkom!

B.A.V.

Koor

Tijdens de Kerstnachtdienst zal het welbekende Interkerkelijk Koor Watergraafsmeer enige liederen ten gehore brengen.

Nieuwjaar

Op nieuwjaarsdag is er in de kerk een Nieuwjaarsbijeenkomst die begint om 11.00 uur. In aansluiting daarop zal een Nieuwjaarsconcert worden gegeven door leden van onze gemeente.